

УДК 316.613:316.346.2

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863.5/29.209702>**Тетяна АНДРУСИШИН,***orcid.org/0000-0002-2490-8385**аспірантка кафедри методики музичного виховання і диригування
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(Дрогобич, Львівська область, Україна) t.andrusyshyn@ukr.net***Вікторія ПОЛЮГА,***orcid.org/0000-0001-8778-2380**кандидат філософських наук,**доцент кафедри методики музичного виховання і диригування
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(Дрогобич, Львівська область, Україна) viktoriya_322@meta.ua*

СОЦІОКУЛЬТУРНІ ОРІЄНТИРИ ЖІНКИ В СУСПІЛЬНИХ ОЦІНКАХ СТАТІ

У статті проаналізовано та осмислено соціокультурні орієнтири жінки в суспільних оцінках статі. Дослідження виокремлює співвідношення універсальної асиметрії різновидів діяльності й культурних поцінувань чоловіків і жінок із певним структурним протиставленням домашньої та громадської сфер суспільства. Фундаментальні, гендерні основи менеджменту соціокультурної діяльності як утворення цілісної системи уявлень із сутності культури в її єдності з людиною та соціумом роблять припущення, що жінкам бракує громадської цінності й статусу до тієї міри, до якої їх обмежено домашньою роботою, відірвано від інших жінок та від соціального світу чоловіків.

Метою статті є виокремлення соціокультурних орієнтирів жінки в суспільних оцінках статі.

Наукова новизна визначається дослідженням концепції, що об'єднує традиційні спостереження і водночас пропонує систему параметрів, за якими можна досліджувати й розуміти суспільні та культурні стосунки між статями.

Методологія дослідження апелює до використання методу аналізу та синтезу, що дозволяє збагнути конфлікт між ідеалом і дійсністю, який створює певні асиметрії та ілюзії не лише для жінок, а й для чоловіків. Саме цей конфлікт лежить в основі сучасного переосмислення статевих ролей, де чоловіки й жінки повинні бути рівними партнерами, але при цьому цінувати чоловіків за їхню працю, що створює певний парадокс.

Висновки доводять, що дослідження соціокультурних орієнтирів жінки в суспільних оцінках статі провадить до співвіднесення універсальної асиметрії різновидів діяльності й культурних поцінувань чоловіків і жінок із певним універсальним, структурним протиставленням домашньої та громадської сфер, обгрунтовуючи думку про те, що жінки набувають влади й чуття цінності лише тоді, коли спроможні вийти за межі домашнього світу. Саме тому суспільствами з найбільш рівними можливостями є не ті, де чоловіче й жіноче протиставляються чи навіть борються одне з одним, а ті, де чоловіки цінують домашнє життя рідної домівки й беруть у ньому участь. Відповідно, в таких суспільствах жінки легко можуть брати участь у важливих громадських чи суспільно-політичних подіях. У цьому ідеалі взаємодоповнюваності наголошуємо на статевій рівності, подружній солідарності, що є центральною метафорою гендерної спорідненості, де чоловік і дружина утворюють внутрішній осередок та певний культурний ідеал. Також виокремлюємо суспільну тезу про те, що соціум на одному рівні говорить про подружню родину, тоді як на іншому визначає жінку як щось домашнє, тим самим співвідносить чоловіків із публічністю, громадськістю, соціальністю. Саме цей парадокс лежить в основі сучасного переосмислення статевих ролей, де чоловіки й жінки повинні бути рівними й навіть партнерами, але при цьому ще й цінувати чоловіків за їхню працю. Досі жінки дбають про реалізацію своєї рівності, зосереджуючись на другій половині цього парадоксу, вбачаючи рівність у створенні суспільних товариств, однак поки домашня царина лишається жіночою, жіночі товариства ніколи не стануть політичними еквівалентами чоловічих спілок, а суверенність, як і в минулому, може бути лише метафорою. Якщо суспільство визнає соціокультурні орієнтири жінок і чоловіків як рівні, повинна бути змінена сама природа праці й зменшена асиметрія між працею й домівкою. Відповідно, доведено, що жінки дбають про реалізацію своєї рівності, зосереджуючись на переосмисленні статевих ролей сучасного суспільства, проте шукають підстави для жіночої солідарності й рівних можливостей знайти собі місце у світі чоловічої праці.

Ключові слова: соціокультура, жінка, суспільство, стаття.

Tetiana ANDRUSYSHYN,*orcid.org/0000-0002-2490-8385**Postgraduate Student of the Department Methods of Music Education and Conducting
of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
(Drohobych, Lviv region, Ukraine) t.andrusyshyn@ukr.net*

Viktoriia POLIUHA,

orcid.org/0000-0001-8778-2380

Candidate of Philosophical Sciences,

Associate Professor Methods of Music Education and Conducting
of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University
(Drohobych, Lviv region, Ukraine) viktoriia_322@meta.ua

SOCIO-CULTURAL ORIENTATIONS OF WOMEN IN SOCIAL ESTIMATES OF SEX

The article analyzes and comprehends the socio-cultural orientations of women in public assessments of gender. The study highlights the relationship between the universal asymmetry of activities and cultural appreciation of men and women with a certain structural opposition of domestic and social spheres of society. The fundamental, gender foundations of sociocultural management as the formation of a holistic system of ideas about the essence of culture in its unity with man and society suggest that women lack social value and status, to the extent that they are limited by domestic work, separated from other women and social world of men.

The purpose of the article is to highlight the socio-cultural orientations of women in public assessments of gender.

Scientific novelty is determined by the study of a concept that combines traditional observations and at the same time offers a system of parameters by which to study and understand the social and cultural relations between the sexes.

The research methodology appeals to the use of the method of analysis and synthesis, which allows to understand the conflict between the ideal and reality, which creates certain asymmetries and illusions not only for women but also for men. It is this conflict that underlies the modern rethinking of gender roles, where men and women must be equal partners, but at the same time value men for their work, which creates a certain paradox.

The conclusions prove that the study of women's sociocultural orientations in public assessments of gender leads to the correlation of the universal asymmetry of activities and cultural appreciation of men and women with a certain universal, structural opposition of domestic and social spheres. Substantiating the idea that women gain power and a sense of value only when they are able to go beyond the home world. That is why the societies with the most equal opportunities are not those where men and women oppose or even fight with each other, but those where men value the domestic life of their home and participate in it. Accordingly, in such societies, women can easily participate in important social or socio-political events. In this ideal of complementarity, we emphasize sexual equality, marital solidarity, which is the central metaphor of gender kinship, where husband and wife form an inner center and a certain cultural ideal. Also, we single out the social thesis that society on one level speaks of a married family, while on another it defines a woman as something domestic, thus correlating men with publicity, publicity, sociality. This conflict between ideal and reality creates certain asymmetries and illusions not only for women but also for men. It is this paradox that underlies the modern rethinking of gender roles, where men and women must be equal and even partners, but also value men for their work. Still, women care about realizing their equality by focusing on the second half of this paradox, seeing equality in the creation of social societies, however, as long as the domestic realm remains female, women's societies will never become political equivalents of men's unions, and sovereignty as in the past. can only be a metaphor. If society recognizes the socio-cultural orientations of women and men as equal, the very nature of work must be changed and the asymmetry between work and home must be reduced. Accordingly, it has been proven that women care about the realization of their equality, focusing on rethinking the gender roles of modern society, but seek the basis for women's solidarity and equal opportunities to find a place in the world of men's work.

Key words: socioculture, woman, society, sex.

Постановка проблеми. Фундаментальні гендерні основи менеджменту соціокультурної діяльності провадять до розуміння засад функціонування статевих ролей, стереотипів, поведінкових суспільних норм як єдиної інтегруючої концепції суспільних оцінок статі.

Жінки можуть мати певну вагу, владу і вплив, проте жінкам, порівняно з чоловіками їхнього віку й суспільного статусу, бракує загальноновизнаного й культурно-вартісного авторитету. До питання поцінування жінок можна підходити з різних позицій. Так, варто запропонувати певну структурну модель, що пов'язує повторювані явища психології, культури та соціальної структури «домашньої» орієнтації жінок на протизагу гендерним стереотипам, які пропонують такі визначення, де су-

спільні та громадські обов'язки одвічно закріплені за чоловіками. Цей підхід дає нам змогу осягнути загальні особливості статевих ролей, виявити певні стратегії, а також ті витoki владних, що закріплено за жінками в різних спільнотах.

Аналіз останніх досліджень. Матеріали дослідження апелюють до питання поділу сфер діяльності за чоловічими і жіночими функціями, що здійснено Талкотом Парсонсом (Parsons, 1964), це провадило до визначення механізмів виокремлення індикаторів чоловічих і жіночих соціальних функцій; дослідження питань статі у світі, що змінюється, здійснила науковиця Маргарет Мід (Mead, 1949); окремі гендерні дефініції виокремлено та обґрунтовано в праці Вікторії Полюги (Полюга, 2017).

Метою статті є виокремлення соціокультурних орієнтирів жінки в суспільних оцінках статі.

Наукова новизна визначається дослідженням концепції, що об'єднує традиційні спостереження і водночас пропонує систему параметрів, за якими можна досліджувати й розуміти суспільні та культурні стосунки між статями.

Виклад основного матеріалу. Осмислюючи соціокультурну діяльність, орієнтири та роль жінки з точки зору антропології, висновки та судження завжди знаходяться на маргінальній межі. З одного боку, в праці американського соціолога та науковця кроскультурних досліджень – Маргарет Мід (1901–1978) – «Чоловіче і жіноче. Дослідження питань статі у світі, що змінюється» поставлено під сумнів біологічну детермінованість розподілу гендерних ролей, а порівняння очікуваних від чоловіків і жінок ролей у різних суспільствах відкрило велике розмаїття моделей диференціації гендерних ролей навіть у межах одного типу суспільства (Mead, 1949). Тобто ми довідуємося про надзвичайну різноманітність статевих ролей у нашій та інших культурах. А з другого боку, ми – спадкоємці певної соціокультурної традиції, що трактує фемінність як щось засадничо-другорядне, але природним і проблематичним є той факт, що в будь-якій культурі жінки так чи інакше підпорядковані чоловікам.

Ірраціональність у культурних оцінках статей вперше проаналізовано в праці Маргарет Мід, де було наголошено на тому, що люди Заходу, які мають за «природні» набутки чоловіків і жінок, навряд чи є такими вже необхідними чи універсальними, як це підказує етноцентрична концепція. Вчена стверджує: «Якщо аж так легко можна ті прояви вдачі, котрі ми традиційно розглядали як жіночі – як-от пасивність, чуйність і готовність доглядати дітей, установити в якомусь одному племені як чоловічу модель, а в іншому – проголосити неприйнятною для більшості жінок і чоловіків, тоді ми не матимемо більше жодних підстав розглядати аспекти розподілу статевих ролей як таких, що пов'язані зі статтю» (Mead, 1949). М. Мід вказувала на те, що є такі спільноти, як новогвінейські арапеші, де жодна стать не виказує надмірної пріоритетності, а є й суспільства, подібні до наших, де діти обох статей егоїстичніші за хлопчиків в інших частинах світу. Така ж ірраціональність властива і для осмислення типів поведінки: бувають суспільства, де жінки позиціонуються як слабка стать, бувають ті, де вони виконують фізично важку працю, а бувають і такі, де такими стереотипами наділені чоловіки. Так, «подекуди в Новій Гвінеї чоловіки є водночас

манірні, охочі до флірту, бояться статевих стосунків, хоча багато уваги приділяють любовній магії та косметиці, аби спонукати жінок (як ініціативній стороні) зацікавитися ними» (Mead, 1949).

Але така багатовимірною ірраціональність має свої межі. Кожне відоме нам суспільство виробляє й визнає певні відмінності між статями, й хоча є спільноти, де чоловіки носять спідниці, а жінки – штани, повсюди певні типові завдання, стилі та обов'язки одвічно закріплено за жінками чи чоловіками. Порівняльні дослідження виховання дітей у різних суспільствах розкривають певні психологічні відмінності між статями, а дослідження науковців указують на те, що «скрізь насамперед саме жінки, а не чоловіки відповідають за догляд дітей, і тому малоімовірно, щоб жінки виконували в громаді лідерські ролі захисника чи керівника» (Barry, 1957: 112).

Так, фізіологічні відмінності в будові тіла, а надто у витривалості й силі можуть спричинитися також до типових відмінностей у чоловічих і жіночих заняттях. Але найразючішим, найнесподіванішим є той факт, що будь-яка чоловіча діяльність, на протигагу жіночим заняттям, завжди визнається першорядною, а культурні системи надають авторитету й цінності ролям і діяльності чоловіків. Усупереч відомим припущенням є підстави зверненості до досліджень існування суспільств первісного матріархату, спільнот, де б жінки домінували в той самий спосіб, в який панують сьгодні чоловіки. Проте такі дослідження в кількісному порівнянні є доволі малими. Отже, видається, що певна асиметрія в культурних поцінуваннях чоловічого й жіночого є універсальною. Підтвердженням тому є висновки М. Мід, яка визначила це, зауваживши, що «хоч би якими були роздумування відносно походження власності чи права на неї, і навіть коли ці поверхові й очевидні роздуми віддзеркалені в характерних взаєминах статей, все одно престижні цінності завжди закріплюються за діяльністю чоловіків» (Mead, 1949).

Показовим прикладом визначаємо аналіз орієнтирів жінки в єврейських громадах Східної Європи. У цих громадах жінки мають надзвичайно великий вплив. Вони суворі й упевнені в собі матері, а їхні сини є надійною опорою. Єврейські жінки визначають перебіг більшості громадських та політичних подій за неопосередкованим впливом на чоловіка. У домашньому господарстві фінансовими витратами і бюджетом також займається жінка, а значить визначає витрати родини. Єврейська жінка фінансово утримує родину, займаючись сімейним «гешефтом» (прибуткова справа, вигідна комерційна

операція). Однак попри все це жінки схилилися перед своїми чоловіками, а найбільшою радістю в їхньому житті було народити дитя чоловічої статі. Праця жінки винагороджувалася тим, що син ставав ученим – таким чоловіком, чия реальна діяльність могла й не мати особливого впливу на повсякденне життя громади, проте він був джерелом гордості й моральної цінності, її культурним ідеалом (Zborowski, 1955: 45).

Як бачимо, навіть у найрівноправніших суспільствах і таких, де найвиразніше виявляється статева стратифікація, чоловіки постають як осердя культурної цінності. Бодай якась сфера діяльності завжди вважається винятково чи переважно чоловічою, а отже, головною і морально значущою.

Розгляд таких різних поглядів дає можливість обґрунтувати певні аспекти універсальної асиметрії в культурних оцінках статей, оскільки визначає той факт, що чоловіки мають певний авторитет над жінками, певне узаконене культурою право на жіночу підлеглість і покору. Водночас, звичайно, і самі жінки далеко не займають другорядні, проте неузаконені ролі: вони чинять своєрідний тиск на громадське життя спільноти, хоч їхній вплив не визначено законними підставами. Інакше кажучи, за різних обставин чоловіча влада може виявитися послабленою за неопосередкованого втручання жінки, а отже, жінки таким чином здійснюють неформальний вплив та владу.

Визнаючи авторитет чоловіка, жінка може спрямовувати його на свої власні інтереси, тож, як висновок у питаннях, хто фактично робить вибір і приймає рішення, хто, як і на кого впливає, то влада, якою неформально користується жінка, може мати значний і регулярний ефект. Таке розмежування між владою й визнанням авторитетом, між здатністю домагатися покори та визнанням, що це правильно, є найважливішим для нашого дослідження орієнтирів жінки в суспільних оцінках статі.

Зазначимо, що хоча авторитет узаконює застосування влади, він її не вичерпує, а реальні форми винагороди, контролю інформації, чинення тиску і впливу на перебіг подій можуть бути доступні не тільки жінкам, але й чоловікам.

Виникає запитання: як і в яких ситуаціях вага чоловічих систем влади послаблюється чи зменшується, які джерела влади доступні жінкам, та які типи суспільного устрою надають тієї чи іншої цінності жіночому життю? Більшість існуючих оцінок ірраціональних стосунків між статями свідчить про спроби тлумачити їх, покликаючись на якусь універсальну причину.

Наше дослідження основний акцент ставить на людський суспільний і культурний устрій. Звертаючись до досліджень Талкота Парсонса (Parsons, 1964: 58), можемо припустити, що асиметрія гендерних ролей може бути результатом поєднання різних чинників – факторів, глибоко закорінених у підвалинах людського суспільства. «Одним із них може виявитися біологія, але ж біологія стає значущою лише тоді, коли вона витлумачується людьми й пов'язується з типовими моделями поведінки» (De Beaouvoir, 1953: 293). Як відомо, біологічна природа жінки – це насамперед бути матір'ю. Відповідно, результати такого дослідження зводяться до аналізу рівноваги сил у людських соціальних системах, структури людських родин, зокрема. Саме тому подальше дослідження розвивається навколо осмислення проблеми не біологічної природи, а від різної емоційної спрямованості чоловіків і жінок до факту чоловічого авторитету в громадському та соціокультурному житті. Таке трактування традиційно укладене як універсальний факт людського досвіду.

Так, зазначимо, що в більшості традиційних суспільств значну частину життя дорослої жінки відведено на народження й виховання дітей, що призводить до розмежування домашньої та громадської сфер діяльності. Ми ж вважаємо, що таким чином можна показати, як саме це формує багато інших аспектів соціальної структури й психології людей. Так, звернемо увагу на домашні й громадські орієнтації. Протиставлення «домашнього» й «громадського» становить основу певної структурної форми, що необхідна для ідентифікації та дослідження місця «чоловічого» й «жіночого» в психологічних, культурних, суспільних відносинах. Це – вирішальний чинник для розуміння статусу жінки.

«Домашнє» належить до тих найдрібніших інституцій і видів діяльності, що утворюються безпосередньо довкола однієї чи декількох матерів та їхніх дітей. «Громадське» належить до дій, інституцій і спілок, які поєднують, організовують або категоризують конкретні групи матерів. Хоча це протиставлення в різних соціальних та ідеологічних системах буває більш чи менш вираженим, воно й справді надає нам універсальну схему для концептуалізації різновидів діяльності людей різної статі. Це протиставлення не так визначає культурні стереотипи чи асиметрію, як служить підґрунтям, аби підтримати якусь дуже загальну ідею про ототожнення жінок із хатнім життям, а чоловіків – із життям громадським. Ці ототожнення, загалом, можуть бути пов'язані з роллю жінок у вихованні дітей; розглядаючи їхні

численні віхи, можна підійти до розуміння природи жіночої підпорядкованості й можливих способів її подолання. Хоча з огляду на той факт, що жінки народжують і плакають дітей, ми начебто й не повинні асоціювати це з якимись обмеженнями в правах, але такі трактування переважно і стають центральними чинниками для виокремлення різниці в поділі праці будь-якої групи дорослих людей. Жінки через свою материнську роль поглинуті насамперед домашніми клопотами. Їхня економічна й політична діяльність обмежується обов'язками догляду за дітьми, всі їхні емоції та увага є партикулярними та зосередженими на дітях і домівці.

Так, наприклад, Е. Дюркгейм спромігся висунути, що «колись давно жінка відсторонилася від війни й громадських справ, присвятивши все життя своїй родині» (Durkheim, 1964: 60). Дж. Зіммель стверджує, що жінку «через її особливі функції, зведені до занять догляду за домівкою, прикуто до самопосвяти якомусь єдиному індивіду й застережено від виходу за межі тих групових стосунків, в основі яких лежать шлюб і родина» (Simmel, 1955: 180]. Коли відкинути історичні або функціональні тлумачення, то вражає, що і в цих двох випадках, як і в багатьох інших, домашня спрямованість жінки сприймається як найважливіший чинник для розуміння її суспільного становища. Ця спрямованість протиставляється позадомашнім, політичним і військовим сферам діяльності та інтересам, які перш за все асоціюються з чоловіками. Відповідно, чоловіки не мають жодного такого постійного, рутинного та емоційно наповненого обов'язку, що виглядав би настільки необхідним і природним, як зв'язок жінки з її дітями. Отже, чоловіки вільні утворювати широкі спілки, які ми називаємо «громадськими», універсалістські системи ладу. Відповідно, жіноче життя порівняно з чоловічим виглядає неструктурованим і «спонтанним». Подібні сприйняття не є, звичайно, притаманними виключно чужим культурам, але видаються універсальними. Так, науковці від Е. Дюркгейма до Т. Парсонса проголошували, що жінки «емоційніші» чи «експресивніші» й не такі «раціональні» чи «інтелектуальні», як чоловіки. Віддавна стверджується, нібито ця різниця функціонально необхідна для родини як соціальної групи (Zelditch, 1955: 243]. Однак дослідження сучасності спростовують це припущення, вказуючи, що «експресивна» вдача жінок є культурною інтерпретацією, як і сумлінний аналіз суто жіночих способів діяти й думати. Згідно з дослідженнями Е. Дюркгейма можемо припустити, що структура й природа соціальних

стосунків впливають на «культурні» уявлення й способи мислення, відповідно, це твердження змінює традиційний постулат соціальної науки. У ньому відображається не якийсь природний чи необхідний дар, а окрема загальна культурна траєкторія. Оскільки жінкам доводиться працювати в межах такої соціальної системи, яка розмиває їхні цілі й інтереси, то вони схильні розвивати в собі такі способи бачення та відчуття діяти, які відповідають «інтуїтивним» й непослідовним, разом із чуйністю до інших людей, що дозволяє розвиватись і прогресувати. Отже, вони можуть бути «експресивними». Але важливо також збагнути, що культурні стереотипи диктують способи сприйняття. Саме тому що чоловіки входять у світ уже сформованих суспільних стереотипів, вони й видаються нам інтелектуальними та раціональними, а той факт, що жінок із такого світу вилучено, змушує їх мислити й поводитися в інший, новий спосіб. Те, що про чоловіків, на відміну від жінок, можна говорити як про пов'язаних із культурою, віддзеркалює ще один аспект культурних уявлень про жінку. Символізм у культурі вказує та порушує притаманне кожному суспільству чуття ладу, де ідея «ладу» пов'язана з її протилежністю – «безладом». Тому стереотипізоване суспільство намагається уникати подібних речей.

Висновки. Дослідження соціокультурних орієнтирів жінки в суспільних оцінках статі провадило до співвіднесення універсальної асиметрії різновидів діяльності й культурних поцінувань чоловіків і жінок із певним універсальним, структурним протиставленням домашньої та громадської сфер, виходячи з припущення, що жінкам бракує громадської цінності й статусу до тієї міри, до якої їх обмежено домашньою роботою, відірвано від інших жінок та від соціального світу чоловіків. Жінки набувають влади й чуття цінності, коли вони спромагаються вийти за межі домашності і ввійти до чоловічого світу. Саме тому суспільствами з найбільш рівними можливостями є не ті, де чоловіче й жіноче протиставляються чи навіть борються одне з одним, а ті, де чоловіки цінують домашнє життя рідної домівки й беруть у ньому участь. Відповідно, в таких суспільствах жінки легко можуть брати участь у важливих громадських, політичних подіях. Зазначимо, що сучасні європейські суспільства до певної міри беруть участь у цьому, особливо на рівні ідеології (хоча, звісно, не в економічній чи в інших формах організованості). У цьому ідеалі взаємодоповнюваності європейці наголошують на статевій рівності, подружній солідарності, що є центральною метафорою гендерної спорідненості; чоловік і дружина утворюють осередок, упорядковувачий

принцип для врахування відносин, а також певний культурний ідеал. Однак суспільство на одному рівні говорить про подружню родину, тоді як на іншому визначає жінку як щось домашнє, тим самим співвідносить чоловіків із публічністю, громадськістю, соціальністю. Цей конфлікт між ідеалом і дійсністю створює певні асиметрії та ілюзії не лише для жінок, а й для чоловіків. Так, можна висловити припущення, що саме цей конфлікт лежить в основі сучасного переосмислення статевих ролей, де чоловіки й жінки повинні бути рівними й навіть партнерами, але при цьому ще й цінувати чоловіків за їхню працю. Досі жінки дбають про реалізацію своєї рівності, зосереджуючись на другій половині цього парадоксу. Жінки досі шукають підстави для жіночої солідарності й рівних можливостей знайти собі місце у світі

чоловічої праці. Жінки вбачають рівність у створенні суспільних товариств, однак поки домашня царина лишається жіночою, жіночі товариства ніколи не стануть політичними еквівалентами чоловічих спілок, а суверенність, як і в минулому, може бути лише метафорою. Якщо суспільство визнає соціокультурні орієнтири жінок і чоловіків як рівні, повинна бути змінена сама природа праці й зменшена асиметрія між працею й домівкою. Для цього необхідним є залучення чоловіків до сфери домашніх клопотів та обов'язків. Звісно ж, нелегко уявити собі таке моделювання нашого суспільства, і все ж таки нам необхідно вже сьогодні поєднувати політичні цілі з ілюзорними візіями, оскільки це дає нам образ такого світу, де протиставлення домашнього і публічного зведено до мінімуму й відірвано від статевих приписів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Полюга В. Гендерні дефініції музичного мистецтва в освітній системі. *Антропологічні виміри філософських досліджень*. Дніпропетровськ, 2017. Вип. 11. С. 102–110.
2. Barry H, Bacon M. K., Child I. L. A CrossCultural Survey of Some Sex Differences in Socialization. *Journal of Abnormal and Social Psychology*. 1957. №. 55. 232 p.
3. De Beauvoir S. *The Second Sex*. New York, 1953. S. 293.
4. Durkheim E. *The Division of Labor in Society*, trans. George Simpson. New York, 1964. P. 60.
5. Mead M. *Male and female a study of the sexes in a changing world*. New York : W. Morrow, 1949. 477 p. URL: <https://www.worldcat.org/title/male-and-female-a-study-of-the-sexes-in-a-changing-world/oclc/2666993> (дата доступу: 03.02.2020).
6. Parsons T. *Social Structure and Personality*. New York, 1964. P. 58.
7. Simmel G. *Conflict and the Web of Group Affiliations*, Itrans. Kurt Wolff and Reinhard Bendix. New York, 1955. P. 180.
8. Zborowski M., Herzog E. *Life Is with People*. New York, 1955. P. 45.
9. Zelditch M., *Role Differentiation in die Nuclear Family*. *Family, Socialization and Interaction Process* / Ed. by T. Parsons, R. Bales. New York, 1955. 307 p.

REFERENCES

1. Poliuha V. *Henderni definitzii muzychnoho mystetstva v osvitnii systemi*. [Gendered definitions of musical art in the educational system]. *Anthropological dimensions of philosophical research*. Dnepropetrovsk, 2017. № 11. P. 102-110 [in Ukrainian].
2. Barry Herbert, M. K. Bacon, and I. L. Child. *A CrossCultural Survey of Some Sex Differences in Socialization* // *Journal of Abnormal and Social Psychology*, №. 55, 1957. 232p. [in English].
3. De Beauvoir Simone, *The Second Sex*. New York, 1953. S.293 [in English].
4. Durkheim Emile, *The Division of Labor in Society*, trans. George Simpson. New York, 1964. P.60 [in English].
5. Mead Margaret, *Male and female a study of the sexes in a changing world*. New York : W. Morrow, 1949. 477 p. URL: <https://www.worldcat.org/title/male-and-female-a-study-of-the-sexes-in-a-changing-world/oclc/2666993> (access date: 03.02.2020) [in English].
6. Parsons Talcott, *Social Structure and Personality*. New York, 1964. P.58 [in English].
7. Simmel Georg. *Conflict and the Web of Group Affiliations*, Itrans. Kurt Wolff and Reinhard Bendix. New York, 1955. P.180 [in English].
8. Zborowski Mary, and Elizabeth Herzog, *Life Is with People*. New York, 1955. P.45 [in English].
9. Zelditch Morris, *Role Differentiation in die Nuclear Family* // *Family, Socialization and Interaction Process*. / Ed. by T. Parsons and R. Bales. New York, 1955. 307p. [in English].